

SH ČMS OR Organizační

**VYSTUPOVÁNÍ HASIČŮ NA VEŘEJNOSTI
(OBECNĚ)
Oslavy výročí založení SDH**

Zpracovali:
Ing. Petr Beran
Eva Vovsíková

SH ČMS – Ústřední odborná rada vnitro organizační

(Zpracováno: 2011)

OBSAH

		Strana
Úvod		3
	Zásady vystupování dobrovolných hasičů na veřejnosti.....	3
Kapitola	1. Základní pojmy	4
Kapitola	2. Tvary	4
Kapitola	3. Velení.....	4
Kapitola	4. Nástup.....	5
Kapitola	5. Pohyb.....	6
Kapitola	6. Obraty.....	7
Kapitola	7. Pozdrav, vzdávání pocty, vystoupení.....	7
Kapitola	8. Tvary družstva....	8
Kapitola	9. Pochodový tvar	9
Kapitola	10. Vzdávání pocty v tvaru na místě a za pochodu	9
Kapitola	11. Tvary čety	10
Kapitola	12. Pochodový tvar , vzdávání pocty.....	10
Kapitola	13. Slavnostní přehlídky	11
Kapitola	14. Čestná stráž u zástavy	11
Kapitola	15. Držení a nesení zástavy	11
Kapitola	16. Oslavy výročí založení.....	12
Kapitola	17. Slavnostní schůze.....	12
Kapitola	18. Slavnostní odpoledne – program.....	14
Kapitola	19. Používání praporů.....	16
Kapitola	20. Teze projevů při oslavách.....	17
Závěr		18

ÚVOD:

Historie zavazuje. Toto by měla být první slova člověka, který vstupuje do řad dobrovolného hasičstva, jehož historie se oficiálně píše od roku 1864. Dobrovolným hasičem se nestal každý. Do řad hasičstva byli přijímáni lidé morální, čestní a vážení mezi svými sousedy. Byli na svou příslušnost k hasičstvu hrdí, vážili si jí a přispívali svému hasičskému spolku nejen chutí pracovat ve prospěch obce, ale pomáhali svému spolku i finančně. Hasiči byli v obcích uznáváni a ctěni nejen pro svou ochotu kdykoliv a komukoliv pomoci při záchraně života i majetku, ale i pro odborné znalosti, které si stále prohlubovali při výcviku a školeních.

Dobrovolné hasičstvo bylo vždy dobře organizováno a jako organizovaná složka ve svém skolku i na veřejnosti vystupovalo. Vážnost u spoluobčanů si nezískali hasiči tím, že byli hasiči, ale tím, jak se na veřejnosti chovali, jednali a vystupovali.

Buďme proto našim předchůdcům zavázáni a chovejme se ve sborech dobrovolných hasičů i na veřejnosti tak, abychom opět získali kredit, který nám předchůdci zanechali, abychom mohli v nových životních a společenských podmínkách dále rozvíjet a získat si vážnost, jakou si dobrovolní hasiči, sloučení ve Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, zaslouží.

Každá organizovaná složka se řídí svými řády, předpisy a pravidly. Dobrovolní hasiči, řiďte se proto při své činnosti ve sborech, při zásazích, při soutěžích a dalších činnostech, jakož i při vystupování na veřejnosti pravidly, která posílí prestiž dobrovolných hasičů ve společnosti. (cit. Krakovský 1996)

OBECNÉ ZÁSADY VYSTUOVÁNÍ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ NA VEŘEJNOSTI

1. Dobrovolný hasič se na veřejnosti vždy chová slušně. Totéž platí i když není ve stejnokroji. Dbá zásad slušného chování, ctí zákony své vlasti. Jedná čestně a morálně. Je příkladem ostatní veřejnosti.
2. Používá-li při výkonu své činnosti stejnokroj, dbá na jeho čistotu, chodí řádně upraven a ustrojen v souladu se stejnokrojovým předpisem.
3. Uvědomuje si, že ve stejnokroji je reprezentantem všech dobrovolných hasičů. Nedůstojné chování jednotlivce odsoudí spoluobčané jako nedůstojné chování všech hasičů.

4. Vystupuje-li na veřejnosti ve stejnokroji, nepožívá alkoholických nápojů v míře, která by mohla zapříčinit podnapilý stav a vrhnout špatné světlo na hasiče jako celek.
5. Používá-li ke své činnosti stejnokroj (vycházkový či pracovní) nechá se přiměřeně ostříhat. Ke stejnokroji nosí jen předepsané doplňky.
6. Na veřejnosti neprosazuje svůj názor hrubým jednáním a vystupováním.
7. V případě ohrožení života, zdraví a majetku státu a spoluobčanů poskytuje podle svých možností a schopností osobní pomoc.
8. Chová se slušně ke kolegům ve Sboru dobrovolných hasičů, jehož i k funkčně výše postaveným funkcionářům jiných SDH.
9. Veřejně nepomlouvá a neuráží kolegy, další funkcionáře ani spoluobčany.
10. při své činnosti se řídí Stanovami SH ČMS a dalšími platnými předpisy.

Základní pojmy

Tvary

1. Nástupový tvar – je tvar, v němž hasiči, vozidla nebo jednotky nastupují vedle sebe v řadu nebo řadech, s rozestupy stanovenými tímto řádem nebo velitelem. Nástupových tvarů se používá při slavnostech a jiných činnostech hasičských jednotek
2. Řad – je tvar, v němž hasiči stojí vedle sebe na stejné úrovni
3. Dvojřad (troj, - je tvar tvořený dvěma, třemi, čtyřmi i čtyř a víceřad) více řady na vzdálenost předpažení. Je-li hasičů méně než šest, nastupují vždy jen do řadu.
4. Pochodový tvar – je tvar, v němž jsou jednotky nastoupeny k pochodu za sebou, se vzdálenostmi určenými řádem nebo velitelem
5. Zástup – je tvar, v němž jsou hasiči seřazeni v zákrytu za sebou, na vzdálenost předpažení
6. Dvojstup (troj, - je tvar, skládající se ze dvou zástupů čtyř a víceřad) vedle sebe, mezi nimi je rozstup stanovený řádem.

Velení

1. Velení se provádí povelů a rozkazy, které vydává velitel hlasem, signály nebo se předávají prostřednictvím velitelů, případně pomocí spojek nebo spojovacích prostředků.
Po zaujmutí nástupového tvaru stojí velitel na takovém místě, odkud může co nejlépe velet. V pochodovém tvaru, za přesunu jednotek, jsou všichni velitelé na stanovených místech. Vystoupit z tvaru k vydání povelů a ke kontrole jejich plnění mohou jen velitelé jednotek od čety výše.
2. Povel – je rozkaz, jehož znění je pro určené úkony přesně předepsáno řádem.
Povel se skládá z návěští a výkonného povelu, někdy jen z výkonného povelu
Návěští – se pronáší zřetelně a hlasitě, aby hasiči pochopili, jakou činnost od nich velitel požaduje

Výkonný povel – se vydává po krátké pomlce, zvýšeným hlasem, výrazně a úsečně. Po výkonném povelu okamžitě následuje jeho přesné a rychlé provedení.

Za pohybu se povel (návěští a výkonný povel) vydává vždy (s výjimkou povelu „Vpravo – V BOK“) s dokrokem levé nohy.

- a. K upoutání pozornosti hasičů se před návěštím oslovuje jednotka pojmenováním, hasič hodnotí nebo funkcí a příjmením v těchto případech
- před povel „POZOR“, „VPRAVO HLEĎ“, „KONČIT“, „DOKOUŘIT“, „DOZPÍVAT“ a tehdy, uzná-li to velitel za nutné (př.: Třetí družstvo „KONČIT“! Směr osamělý strom v dvojřad „NASTOUPIT“!; Družstvo, nalevo – „VYROVNAT“!)

- b. Byl-li vydán chybný povel nebo nelze-li se vrátit do původního postavení předepsaným povel, velí se „ZPĚT“.

Na tento povel zaujmou cvičící původní polohu nebo postavení.

- c. Každý, kdo se ujímá velení, upozorní jednotku návěštím „Na můj povel“. (př.: „První četo – na můj povel“!)

Velitel jednotky nebo hasiči stojící na místě, mění své místo nebo mění své místo předepsanými obraty a pohyby zaujmou po tomto povelu základní postoj v místě, kde se právě nalézají

- d. Jednotky bez výzbroje nebo jednotky jednotně vyzbrojené nastupují vždy podle zařazení a hasiči podle velikosti, přičemž velitelé stojí v čele svých družstev.

Chce-li nadřízený dát pokyn nebo rozkaz podřízeným velitelům v průběhu výcviku, upozorní je signálem, znamením nebo oslovením, např.: „Velitelé čet“. Na tento signál (znamení, oslovení) se všichni velitelé, kterých se toto týká, otočí směrem k nadřízenému a vzpaží levou ruku. Nadřízený pak upřesní jejich další činnost.

Povel k nástupu

1. Směr nástupu jednotky určí velitel svým postavením. V povelu k nástupu organické jednotky se uvede
 - oslovení jednotky
 - vedoucí
 - tvar
 - podle velikosti
 - výkonný povel

Př.: Druhá četo!, v trojřad „NASTOUPIT“! Družstvo!, v dvojřad „NASTOUPIT“! Četo vpravo „HLEĎ“!

Organické jednotky nastoupí vždy (pokud velitel jednotky nenařídí jinak) podle organizační struktury. Např.: „První četo, hasič Janda vedoucí, v trojstup podle velikosti – NASTOUPIT“!

Pohyb

1. Pohyb se provádí krokem nebo poklusem. Rychlost pochodu je stanovena na 116 kroků za minutu. Délka kroku je 75 cm. Rychlost poklusu je 165 skoků za minutu. Délka skoku je 90 cm.
Všechny povely za pohybu a to jak návěští, tak i výkonný povel, se vydávají zásadně s dokrokem levé nohy na zem. Za pohybu se povel – Vpravo „V BOK“! vydává vždy s dokrokem pravé nohy.
2. Krok dělíme na pořadový nebo pochodový. Pořadového kroku se používá při slavnostním pochodu, při každém vypořádování z nástupového nebo pochodového tvaru, při vzdávání pocty jednotkami za pochodu nebo přichází-li hasič k nadřízenému a při odchodu od něho, při pořadovém výcviku a zaměstnání po povelu „POZOR“.
3. Pochodového kroku se používá ve všech ostatních případech a vždy po povelu „POHOV“.
Pochod začíná povel – Pochodem „VCHOD“!. Za pochodu pořadovým krokem zdvihá hasič v kolenou napřímené nohy 15 cm nad zem. Nohy drží napřímené a nevymršťuje je, špičky nohou klopí k zemi. Došlapuje rázně na celé chodidlo se současným zvedáním druhé nohy, která v okamžiku, kdy při pochodu vpřed, míjející vykračující nohu, je v koleně mírně ohnuta.
Paže ohýbá v loktech a pohybuje jimi kolem těla dopředu tak, aby se pěsti hřbetem vpřed zdvíhaly do výše přezky opasku a šířky dlaně nad ni. Dozadu pohybuje pažemi pokud to ramenní kloub dovolí, přičemž nevytáčí pěsti dlaněmi vpřed, prsty jsou lehce sevřeny v pěst jako při základním postoji. Hlavu a tělo drží za pochodu zpříma a dívá se vpřed. Krok musí být přirozený a pružný, nikoliv strnulý a toporný. Při pochodovém kroku zdvihá hasič nohy volně, chodidla neklopí a došlapuje normální chůzí.. Pažemi pohybuje volně podél těla, střídá levá noha – pravá ruka, pravá noha – levá ruka .
3. Z pochodového kroku se na povel „POZOR“! přechází do pořadového kroku. Z pořadového do pochodového kroku se přechází na povel „POHOV“!. Po těchto povelích vykoná hasič ještě jeden krok pravou nohou a teprve na levou nohu přejde do veleného kroku.
4. Znázornění pochodu na místě se nacvičuje na povel – Na místě, pochodem „V CHOD“!. Za pochodu se provede na povel – „NA MÍSTĚ“.
Při těchto povelích znázorňuje hasič krok zdviháním nohou do výše 5 – 10 cm a jejich spouštěním na zem na celé chodidlo, počínaje jeho špičkou. Přitom pohybuje pažemi jako při pořadovém kroku.
Na povel – Plný „KROK“!, vykoná hasič pravou nohou ještě krok na místě a levou nohou vykročí plným krokem.
5. k zastavení pohybu se velí – Zastavit „STÁT“!. Na tento povel vykoná hasič ještě jeden krok pravou nohou a přisunem levé nohy zaujme základní postoj.
Zastavení z poklusu se provádí stejným způsobem. Na návěští však hasič mírně napřímí trup a poněkud zmírní rychlost.
6. Je-li nutno zkrátit krok, velíme - Zkrátit „KROK“!. Na tento povel provede hasič pravou nohou ještě jeden plný krok a teprve následující krok zkrátí.

Rytmus pochodu se nemění. Nohy zdvíhá a ohýbá v koleně jako při normálním pochodu.

Do plného kroku přejde hasič na povel – Plný „KROK“!, rovněž až druhým krokem.

Obraty za pochodu

Směr se mění zatáčením na povel – Vpravo (vlevo) „ZATOČIT“. Po vytočení čela jednotky do potřebného směru se velí – Směr „PŘÍMÝ“.

Pozdrav, vzdávání pocty, vystoupení z tvaru a příchod k nadřízenému

- 1. Pozdrav, vzdávání pocty na místě a za pochodu.** Pozdrav a pocta se vzdávají rázně a striktně se přitom dodržují ustanovení o základním postoji a pohybu. Hasiči se navzájem se navzájem zdraví v okruhu do cca 25 metrů.
- 2. Při pozdravu na místě mimo tvar bez pokrývky hlavy,** obrátí se hasič k sobě, kterou zdraví, čelem. Zaujme základní postoj, hledí jí do očí a otáčením hlavy kopíruje její pohyb.
Při pozdravu na místě s pokrývkou hlavy, zdraví hasič mimo výše uvedené úkony ještě rukou a to tak, že ruku hbitě a nejkratší cestou přiloží k pokrývce hlavy, prostředníkem se dotýká pokrývky hlavy nad spánkem. Prsty pravé ruky jsou semknuté, palec přitažen. Dlaň je v jedné přímce s předloktím, nadloktí je drženo vodorovně, poněkud vpředu. Při otáčení hlavy ve směru k nadřízenému zůstává ruka beze změny.
Jakmile osoba, kterou hasič zdravil, přejde jeho úroveň o 1 – 2 kroky, otočí hasič hlavu do přímého směru a současně hbitě připaží.
- 3. Při pozdravu za pochodu mimo tvar a bez pokrývky hlavy,** zdraví hasič na vzdálenost 5 kroků před zdravenou osobou tak, že připaží /přestane pohybovat pažemi), otočí hlavu ke zdravené osobě, a hledí jí do očí. Přejde zdravenou osobu o 1 – 2 kroky, otočí hlavu do přímého směru a uvolní paže (začne jimi pohybovat).
Zdraví-li hasič za pochodu s pokrývkou hlavy, postupuje jak výše uvedeno, ale s tím rozdílem, že při otáčení hlavy ke zdravenému zároveň přiloží ruku k pokrývce hlavy. Po minutí zdravené osoby o 1 – 2 kroky, hbitě připaží (viz. kapitola 13.2.).
- 4. Nese-li hasič v obou rukou nějaký předmět,** zdraví otočením hlavy a to bez ohledu na to, zda má nebo nemá pokrývkou hlavy.
- 5. Vystoupení z tvaru a příchod k nadřízenému.** Má-li hasič vystoupit z tvaru, např.: je-li veleno – Hasič Janda „KE MNĚ“! nebo – Hasič Janda „VYSTUPTE“, odpoví jmenovaný hasič „ZDE“.

Na první povel udělá 1 – 2 kroky od prvního řadu přímo, za pochodu provede obrat do směru k nadřazenému a nejkratší cestou jde pořadovým krokem nebo poklusem k nadřazenému. Po příchodu k nadřazenému hlásí svůj příchod.

Na druhý povel vyjde hasič pořadovým krokem z tvaru na stanovené místo, zastaví se, provede obrat čelem k tvaru a zůstane stát v základním postoji.

Musí-li hasič vystoupit z druhého nebo třetí řadu, dotkne se levou paží ramene hasiče stojícího před ním. Ten provede krok vpřed a první nohou úkrok vpravo. Tím propustí žádajícího hasiče z tvaru. Obráceným postupem se hbitě zařadí na své místo v tvaru, za spolupráce hasiče, který jej uvolnil.

6. Hasič, který je mimo tvar, se při příchodu k nadřazenému zastaví tři kroky před nadřazeným. Pozdraví pravou rukou a hlásí např.: Pane veliteli, hasič Janda. Přišel jsem na váš rozkaz.

Po skončení hlášení hasič odzdraví. Jakmile dostane rozkaz, aby se zařadil, hasič pozdraví rukou, otočí se k tvaru, odzdraví a zařadí se na své původní místo.

7. Hasič vzdává poctu též při níže uvedených příležitostech (pokud není v tvaru)
- je-li nesena nebo vztyčována státní vlajka České republiky, státní vlajky jiných států nebo při slavnostní příležitosti vlajka SH ČMS,
 - je-li v prostoru, kde je hrána státní hymna České republiky nebo státní hymny jiných států,
 - je-li odhalována pamětní deska nebo památník významným osobnostem,
 - prochází-li kolem smuteční průvod, zdraví hasič po dobu, kdy je kolem něj nesena rakev s pozůstalým a prochází pozůstalí,
 - při pietním aktu, kladení věnce, je-li spouštěna rakev do hrobu, odnášena nebo odvážena,
 - je-li kolem něj nesena čestná zástava,
 - projíždí-li kolem něj vozidlo prezidenta republiky, označené zástavou prezidenta, vozidlo představitele jiného státu nebo papeže.

Tvary družstva

1. Nástupovým tvarem družstva může být řad nebo dvojřad. Družstvo nastoupí v řad nebo dvojřad na povel – Družstvo!, směr budova před námi, v řad (dvojřad) „NASTOUPIT“!. Je-li nesnadné udat směr neudává se, nebo za mnou.

Když velitel osloví družstvo, otočí se všichni hasiči čelem k němu a na svých místech zaujmou základní postoj.

2. Vyrovnání družstva v řadu nebo dvojřad se provede povel „VYROVNAT“!. Je-li družstvo nastoupeno v řadu, dají si všichni hasiči levou ruku sevřenou v pěst do pasu. Vyjma krajníka. Otočí hlavu vpravo tak, aby každý viděl skráň svého souseda. Krajník se dívá přímo.

Je-li družstvo nastoupeno v dvojřadu, počíná si první řad jak výše uvedeno. Krajník druhého řadu předpaží levou rukou, upraví vzdálenost a postaví se do zákrytu za krajníka prvního řadu. Ostatní členové druhého řadu se vyrovnají bez předpažení na svého krajníka. Po vyrovnání hledí všichni přímo před sebe.

Na povel – Přímě „HLEĎ“!, provedou hasiči, kteří měli levou ruku opřenou do boku nebo měli ruku v předpažení, jejich hbité připažení a otočí hlavy přímě.

Pochodový tvar

1. Pochodovým tvarem družstva může být zástup nebo dvojstap. Družstvo nastoupí na určeném místě do zástupu nebo dvojstupu na povel – Družstvo!, směr levý okraj budovy před námi, v zástup (dvojstap) „NASTOUPIT“!. Osloví-li velitel družstvo, otočí se všichni hasiči čelem k němu a zaujmou základní postoj.

Na výkonný povel velitele, zaujme družstvo základní postoj v určeném tvaru, ve směru nástupu. Velitel zaujme základní postoj čelem ve směru nástupu, ostatní hasiči nastupují za něj na vzdálenost předpažení.

2. K vyrovnání zástupu nebo dvojstupu se velí – „ZÁKRYT“!. Je-li družstvo nastoupeno v zástupu, předpaží všichni hasiči, kromě krajníka levou rukou a zakryjí se za ním.

Je-li družstvo nastoupeno v dvojstupu, počíná si levý zástup jak výše uvedeno. Vedoucí druhé zástupu dá levou ruku pěstí do boku a vyrovná se jako při nástupu v řad.

Na povel – Paže „ZPĚT“!, hbitě připaží a zůstanou stát v základním postoji.

3. K uvedení družstva nastoupeného v zástupu nebo dvojstupu do pohybu se velitel obrátí směrem k družstvu a velí – Směr přímý, pochodem „V CHOD“! Na výkonný povel „V CHOD“, provede velitel hbitý obrat čelem vzad na špičce pravé nohy a současně s družstvem vykročí levou nohou.

4. Má-li družstvo v zástupu nebo dvojstupu změnit směr pohybu, je veleno – Vpravo (vlevo) „ZATOČIT“!. Na tento povel se vedoucí dvojice (dvojstap) zatáčí vpravo (vlevo) tak dlouho, dokud není vydán povel – Směr „PŘÍMÝ“.

Má-li družstvo v zástupu nebo dvojstupu zatočit o 180°, velí se – Vpravo (vlevo) protichodem „V CHOD“.

Vzdávání pocty v tvaru, na místě a za pochodu

1. Vzdává-li družstvo poctu v tvaru na místě, zaujme velitel postavení 2 kroky před krajníkem, směrem podél družstva. Přiblíží-li se nadřízený na vzdálenost 20 kroků, velí velitel družstva – Družstvo „POZOR“!, družstvo vpravo (vlevo) „HLEĎ“. Členové družstva provedou nařízené úkony a sledují nadřízeného otočením hlavy.
2. Po vydání povelu k poctě, provede velitel družstva obrat vpravo v bok a čeká nadřízeného. Jakmile se nadřízený přiblíží na vzdálenost 3 kroků k veliteli družstva, pozdraví tento nadřízeného rukou a podá hlášení. Př.: „Pane veliteli, velitel druhého družstva Machek. Družstvo nastoupeno k provádění praktického výcviku“. Nadřízený zpravidla přejde před střed družstva a pozdraví jednotku. Po její odpovědi na pozdrav nadřízeného, odzdraví velitel družstva současně

- s nadřízeným. Po pokynu nadřízeného – Velte, přímo „HLEDĚ“, „POHOV“! opakuje tento pokyn velitel družstva a jednotka tento povel vykoná.
3. Musí-li družstvo vzdát poctu za pochodu, velí velitel družstva ve vzdálenosti 20 – 30 kroků před nadřízeným – Družstvo „POZOR“, vpravo (vlevo), „HLEDĚ“!. Na povel „POZOR“ přejdou všichni hasiči do pořadového kroku a na povel – Vpravo (vlevo) „HLEDĚ“, všichni současně otočí hlavy (kromě krajníka) k nadřízenému a zastaví pohyb rukou. Velitel družstva otočí také hlavu směrem k nadřízenému a zdraví rukou. Jakmile družstvo mine nadřízeného, velitel družstva odzdraví a velí družstvu – Přímě „HLEDĚ“, „POHOV“!.

Tvary čety

1. Nástupovým tvarem čety bývá zpravidla trojřad. Může však být i dvojřad nebo víceřad, podle počtu družstev v četě.
2. Četa nastupuje do nástupového tvaru na povel – Četo!, směr osamělý strom před námi, trojřad „NASTOUPIT“!. Jakmile velitel čety osloví četě, otočí se všichni čelem k němu a zaujmou základní postoj.
Po vydání povelu zaujme velitel čety základní postoj ve směru nástupu. Družstva nastupují do určeného tvaru vlevo od svých velitelů, se sevřenými rozestupy mezi jednotlivci a se vzdálenostmi mezi družstvy na předpažení a v základním postoji. V průběhu nástupu provede velitel čety obrát vlevo v bok a sleduje nástup čety.
3. Vyrovnání, obraty a další činnost čety v nástupovém tvaru se provádí podle pravidel a povelů platných pro výcvik družstva.

Pochodový tvar

1. Pochodovým tvarem čety bývá zpravidla trojstup. Může být i dvojstup nebo víceřad, podle počtu družstev v četě.
2. Četa na místě nastupuje do dvojstupu, trojstupu nebo víceřadu na povel – Četo!, v trojstup (dvojstup nebo víceřad) „NASTOUPIT“!. Na tento povel družstva nastupují a dodržují ustanovení platná pro nástup družstva.
3. Vyrovnání čety v pochodovém tvaru se provádí stejným způsobem jako u družstva. Provádí se na povel – „ZÁKRYT“!. Při víceřadu členové druhého družstva levou rukou předpaží, první člen dá levou ruku v pěst do boku, vyjma levého krajníka. Ostatní členové se zakryjí za velitele družstev.
4. Na povel – Paže „ZPĚT“!, druhý zástup a první řad hbitě připaží a hledí přímě.

Vzdávání pocty v tvaru, na místě a za pochodu

Četa vzdává poctu v tvaru, na místě i za pochodu stejným způsobem jako družstvo.

Slavnostní přehlídky

Slavnostní přehlídky se konají při soutěžích, různých slavnostních událostech a příležitostech (výročích), kterých se zúčastní dostatečný počet dobrovolných hasičů. Každá slavnostní přehlídka je zpravidla zakončena slavnostním pochodem.

Sestava jednotek, čas a místo konání přehlídky, výstroj, nástupové a pochodové tvary se stanoví konkrétně pro každý jednotlivý případ zvlášť.

1. K velení jednotkám je předem určen velitel přehlídky a velitel pochodového tvaru. Při účasti více jednotek může být určen velitel roty a velitelé čet.
2. Místo určené k nástupu jednotek lze označit praporky, čarou nebo předem určenými hasiči – směrníky. Směrníky lze označit i trastu slavnostního pochodu (vyznačují vzdálenosti mezi pochodujícími jednotkami).
3. Ke slavnostní přehlídce nastupují hasičské jednotky ve srazu po četách. Rozestup mezi četami je zpravidla dva kroky.
4. Stráž se zástavou nastupuje tři kroky vpravo od velitele první jednotky (čety), tři kroky vpravo od stráže se zástavou nastupuje velitel pochodového tvaru.
5. Pokud se slavnostní přehlídky zúčastní i hasičská vozidla, řadí se tato vlevo od pěších jednotek nebo za ně.

Čestná stráž u zástavy

1. K doprovodu zástavy při veřejných vystoupeních se určuje čestná stráž a to od doby vynesení zástavy, až do doby jejího uložení. Čestnou stráž zástavy tvoří velitel stráže, praporečník, jeho zástupce a tři strážní.
2. Čestná stráž zástavy nastupuje a pochoduje vždy ve dvou trojicích za sebou. Praporečník je ve středu první trojice, vpravo od něho velitel stráže, vlevo zástupce praporečníka. Ve druhé trojici jsou tři strážní.
3. Výstroj čestné stráže: Přilba bílá (čepice se štítkem nebo lodička), vycházkový stejnokroj, služební pás nebo opasek, bílé rukavice (minimálně praporečník), černé boty holeňové nebo kanady, košile bílé nebo modré vycházková nebo bílá, vázanka. Výstroj a výzbroj musí být vždy u všech členů stráže jednotná.

Držení a nesení zástavy

1. Ve tvaru na místě drží praporečník zástavu u nohy, s volně spuštěnou pravou rukou. Spodní konec žerdi je na zemi, u středu chodidla pravé nohy, žerd' je držena kolmo.
2. Před pochodem dá praporečník na návěští „pochodem“ zástavu na levé rameno a drží ji levou paží položenou celou délkou na žerdi, která je skloněna pod úhlem 45° tak, že spodní okraj listu zástavy se dotýká zadní části ramena praporečníka, pravou ruku má připravenou.

3. Stráž zástavy při změně směru neprovádí obraty, ale mění směr zatáčením. Velitel stráže při vydávání povelu zůstává na svém místě.

Oslavy výročí založení SDH – scénář

- nástin možností, jak organizovat oslavu výročí založení hasičského sboru. Určující jsou především podmínky dané obcí (městy), a možnosti hasičského sboru.

Jednodenní oslavy – varianta a)

1. budíček s dechovou hudbou	asi v 8:00 hodin
2. slavnostní schůze SDH	asi v 10:00 hodin
3. slavnostní odpoledne	asi ve 12:30 hodin

Jednodenní oslavy – varianta b)

1. slavnostní mše	v ranních hodinách
2. slavnostní schůze SDH	asi v 10:00 hodin
3. oběd pro účastníky	asi ve 12:30 hodin
4. slavnostní odpoledne	asi ve 14:00 hodin

Dvoudenní oslavy – jeden den : slavnostní schůze SDH (v pátek nebo v sobotu)

Druhý den : veřejné akce – oslavy

Slavnostní schůze :

Na schůzi pozvat (dle možností a zvyklostí v místě, dle kapacity sálu apod..)

- všechny členy SDH (nejlépe osobně)
- vedení příslušného okrsku
- garanta okrsku – člena VV OSH ČMS
- po zvážení člena vedení OSH ČMS
- zástupce HZS nebo PS
- okolní SDH z okrsku (zástupce)
- starostu a místostarostu obce (popřípadě všechny zastupitele)
- po zvážení předsedy ostatních organizací v obci (myslivci, TJ, ČSŽ, zahrádkáře, chovatele, apod. dle stavu)
- ředitele školy (škol), vedoucí hospodářských organizací
- **sponzory**

Program slavnostní schůze:

1. Zahájení schůze a přivítání hostů

Provádí starosta SDH, popřípadě pověřený člen výboru SDH

Důležité je:

- při vítání hostů oslovovat celým jménem a sdělit vykonávanou funkci
 - nejprve představit hasičské hosty (zástupce OSH, garanta okrsku, zástupce okrsku ..) a následně pak zástupce obce, města, a ostatních institucí
1. Seznámení s programem schůze a požádání o uctění památky zesnulých členů SDH – provádí řídící schůze
 3. Zpráva o historii a současné činnosti hasičského sboru
Přednáší starosta SDH, popřípadě pověřený člen (délka maximálně 15 minut)
 4. Předání medailí a čestných uznání – doporučení k předání
 - a) postup předávání – nejprve předávat čestná uznání SDH, následně čestná uznání OSH ... pokračovat podle Statutu po nejvyšší vyznamenání
 - b) ocenění předává zástupce orgánu, který udělení schválil:
ocenění SDH – předávají zástupci vedení SDH
ocenění OSH – předává zástupce OSH, popřípadě garant okrsku (pokud není přítomen, předává nejvyšší přítomný, při předání např. Řádu Sv. Floriána – pokud není přítomen zástupce ústředí, předává zástupce OSH)
 - c) pokud člen obdrží více ocenění (např. Medaili za věrnost a ČU OSH) předávat současně – vyvarovat se zvát člena 2x.
 5. Diskuse – doporučuje se připustit pouze vystoupení hostů, zdravice okolních SDH (nejlépe jeden zástupce okrsku za všechny SDH , předem dohodnout)
 6. Závěr schůze
na samotný závěr by měl starosta SDH (nebo řídící schůze) poděkovat za účast a seznámit přítomné s dalším plánovaným programem oslav

Poznámka: pokud je na slavnostní schůzi zajišťována výzdoba místnosti (sálu), je nutné aby obsahovala

- 1) znak SH ČMS
- 2) prapor SH ČMS (obvykle možno zapůjčit na OSH)
- 3) vlastní prapor – pokud mají

Slavnostní mše

Dle podmínek a zvyklostí je možné zorganizovat v termínu oslav Mši Svatou za zemřelé členy SDH. V takovém případě doporučujeme :

- účast hasičů ve stejnokrojích
- příchod ke kostelu (kapli) ve tvaru
- podrobnosti předem dohodnout s farářem, knězem

Program slavnostního odpoledne:

1. Doporučuje se po obědě koncert dechové hudby

2. Příjezd hasičských sborů – před hasičskou zbrojnicí, ve tvaru napochodovat před zbrojnicí, podat hlášení představiteli pořadajícího hasičského sboru

3. Prohlídka hasičské zbrojnice – vhodné v prostorách zbrojnice (pokud to umožní podmínky) připravit malou výstavku o činnosti SDH (fotodokumentace, diplomy, poháry apod..)

4. nástup účastníků k slavnostnímu pochodu – řazení:

- prapor SH ČMS a ČR, popřípadě historický prapor sboru, prapor obce
- věnec (čestná stráž)
- kapela
- zástupce OSH, okrsku, obce
- členové SDH a členové ostatních sborů
- veřejnost

Velí – velitel pořadajícího SDH, nebo jiný pověřený člen výboru SDH

5. pokud to podmínky dovolí – krátké zastavení v místě uctění památky bývalých členů SDH, položení věnce, minuta ticha

6. příchod na místo oslav - program:

- hymna České republiky
- přivítání hostů, všech účastníků (platí doporučení uvedená při zahájení slavnostní schůze)
- vystoupení starosty SDH (nebo pověřeného člena výboru SDH) – historie a současnost SDH (maximálně 10 min.!!)
- vystoupení starosty obce, nebo pověřeného zástupce obecního zastupitelstva (maximálně 5 min.!!)
- přečtení vyznamenaných na slavnostní schůzi (pokud hodlá sbor vyznamenávat na této akci, je nutné aby oceňování proběhlo velice rychle, bez jakýchkoliv přehmatů – veřejnost je k nepřesnostem při vyznamenávání velice kritická)
- vystoupení zástupce OSH ČMS, popřípadě garanta okrsku (max. 5 minut!!)

- **závěr slavnostní části provede ten, který zahajoval, poděkuje za účast. Veřejnost musí být seznámena s dalším programem odpoledne!**

Upozornění: - je nutné klást velký důraz na kvalitní ozvučení celého areálu

- celá slavnostní část nesmí být delší jak 30 minut (nepodcenit, velice důležité)
- osvědčuje se po slavnostní části veřejně poděkovat sponzorům

Ostatní program odpoledne dle možností hasičského sboru:

- ukázky historické i současné techniky a následná výstava a prohlídka
- ukázky z činnosti a práce s mládeží
- různé soutěže a podobně

Používání praporů a vlajek při hasičských slavnostech.

Prapor – je připevněn na žerdí a nosí se v rukou, nebo se žerd' zasouvá do držáku na budově. Může být zavěšen na stožár.

Vlajka – má na hlavové kratší straně výztuhu a vytahuje se na stožár.

Státní prapor – se připevňuje na žerd' stranou s modrým klínem, s bílým pruhem nahoře

Státní vlajka – se vytahuje na stožár tak, aby z pohledu za stožárem byla bílá barva vpravo.

Umístění praporu na budově – státní prapor je vždy na čestném místě vpravo při pohledu z budovy. Pokud se umísťuje další prapor, tedy vždy vlevo od státního praporu (při pohledu z budovy). Obdobně platí i o vlajkách na stožárech..

Řazení praporů v průvodu. Pokud se nese státní prapor, nese se vždy první. Prapor obce jako druhý, nebo vlevo od státního praporu ve směru pochodu. Jako další prapor SH ČMS, tedy třetí, nebo za státním praporem. Další jsou Čestný prapor SH ČMS, prapor sboru.

Důležitost praporů: Státní – obecní – SH ČMS – Čestný prapor SH ČMS – prapor sboru.

Varianta 1:

- 1 Č R
- 2 Obec
- 3 SH ČMS
- 4 Čestný SH ČMS
- 5 SDH

Varianta 2:

2	Obec	1	Č R
4	SDH	3	SH ČMS

Varianta 3:

- 1 Č R

3	SH ČMS	2	Obec
5	SDH	4	Čestný SH ČMS

Je nutné, aby praporečníci byli jednotně ustrojeni a to buď ve vycházkových a nebo v pracovních stejnokrojích, a také aby ovládali pochod a pořadovou přípravu!!!!!!

Teze projevu při oslavách

- seznámit přítomné a vysvětlit vznik a historii sdružování a organizování požární ochrany v minulosti (doba římská, až do počátku vzniku organizované PO v českých zemích – konec 19. století – 22.5.1864 – Velvary 1. český hasičský sbor)
- výhody a význam organizované požární ochrany
- důležitost a funkce SDH ve společnosti, v obci,
- boj proti škodám na majetku, ochrana osob
- význam SDH ve společenském životě
- důležité mezníky v historii SDH
- úspěchy SDH
- zlomové okamžiky v životě SDH

Úkoly - prevence

- represe
- výchova mladé generace
- kulturně společenský význam SDH
-

Vzpomenout dosažených vyznamenání v dřívějších dobách

Ocenění a vyznamenání v současnosti

Teze proslovu při oslavách životního jubilea

- seznámit přítomné s důvodem proslovu a oslavovanou osobou
- vzpomenout důležité mezníky v oslavencově osobním životě
- vzpomenout důležité mezníky v oslavencově „hasičském“ životě
- vzpomenout jeho zájmy, záliby a pracovní úspěchy
- připomenout jeho dosavadní ocenění a vyznamenání
- poděkovat za práci
- poblahopřát k jubileu a do dalšího života

Na vhodném místě poděkovat i jeho nejbližším za podporu a pochopení

Závěr: